

دریچه

آثار ۱۳ سینماگر ایرانی در جشنواره شانگهای

● بیست‌وچهارمین جشنواره بین‌المللی فیلم شانگهای چین میزبان آثار فیلم‌سازان ایرانی در بخش‌های مختلف خواهد بود.

در این رویداد سینمایی که بیست‌وچهارمین دوره آن از ۱۱ تا ۲۰ ژوئن (۲۱ تا ۳۰ خردادماه) در چین برگزار می‌شود، فیلم سینمایی «مسیر معکوس» ساخته ابوالفضل جلیلی نماینده سینمای ایران در بخش مسابقه اصلی خواهد بود.

در بخش پانورامای جشنواره فیلم شانگهای نیز «خورشید» ساخته مجید مجیدی و «دشت خاموش» ساخته احمد بهرامی، «داستان دست‌انداژ» ساخته کمال تبریزی در اولین حضور جهانی‌اش، «بی‌سر» ساخته کاوه سجادی حسینی، «باریکه» ساخته عبدالرضا کاهانی، «مجموبوم» ساخته رضا درمیشیان، «پسران دریا» از افسین هاشمی و «درخت کردو» ساخته محمد حسین مهدویان حضور دارند.

انیمیشن «هنگ سفید» ساخته امیر مهوان در بخش فیلم‌های کوتاه پانوراما و «مایا» به کارگردانی جمشید مجددی و آسون هارتفوردر و محصول ایران و انگلستان هم در بخش مستند پانوراما به روی پرده می‌روند. در بخش هفته فیلم کمربند و جاده جشنواره شانگهای هم فیلم‌های «رواه در یک سوراخ» ساخته آرمان ریاحی و محصول اتریش و «شنای پروانه» ساخته محمد کارت به روی پرده می‌روند.

«جنایت بی دقت» به جشنواره فیلم بازل می‌رود

● دهمین دوره جشنواره فیلم بازل، «جنایت بی‌دقت» به کارگردانی شهرام مکرری و تهیه‌کنندگی نگار اسکندرفر را به‌عنوان یکی از ۱۶ فیلم بخش مسابقه نمایش خواهد داد.

کمپانی «تریگون فیلم» پخش این‌ فیلم را در

آلمان، سوئیس و اتریش برعهده دارد؛ این جشنواره

از بیست‌وششم تا سی‌ویکم خرداد ماه در شهر بازل

سوئیس برگزار می‌شود و مدیران این کمپانی در تلاش هستند تا با کاهش محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری کرونا، امکان حضور شهرام مکرری در این جشنواره را فراهم کنند. بنا بر گفته مدیر کمپانی «تریگون فیلم» نمایش عمومی «جنایت بی‌دقت» در سوئیس بعد از اتمام این جشنواره خواهد بود و آنها سعی می‌کنند که هم‌زمان فیلم را در زوریخ، ژنو و فریبورگ، دیگر شهرهای این کشور، به نمایش درآورند.

پخش بین‌المللی فیلم «جنایت بی دقت»

برعهده نسرین میرشعب و کمپانی فرانسوی

درعملب است و این اثر محصول مؤسسه

فرهنگی- هنری «کارنامه» است.

«جنایت بی‌دقت» پنجشنبه و جمعه هفته گذشته

در فستیوال روتردام به نمایش درآمد و مکرری به

صورت آنلاین با تماشاگران فیلم گفت‌وگو کرد.

جشنواره کن یک فیلم کلیدی‌اش را ندارد

● **مهر**: در حالی که جشنواره فیلم کن دو روز پیش فهرست فیلم‌های حاضر در این دوره را اعلام کرد، غیبت یک فیلم محبوب جشنواره در این فهرست محسوس بود. پس از اینکه جشنواره فیلم کن دوره ۲۰۲۰ لغو شد، این رویداد امسال با اکران اولیه ۶۰ فیلم تازه که ماه آینده در جنوب فرانسه صورت می‌گیرد، با اقتدار بازگشته است.

فیلم‌هایی چون «گزارش فرانسوی»، «روز پرچم» شان بن و فیلم جدید فیلم‌سازانی چون شان بی کر و کوکونادا از جمله فیلم‌هایی هستند که در این دوره اکران می‌شوند. هرچند به روال همیشه تا لحظه آخر هم امکان پیوستن فیلم‌های جدید وجود دارد اما تا این لحظه تنفلیکس با هیچ فیلمی در جشنواره حاضر نیست.

این امر با اکران نشدن فیلم جدید چین کمپیون «قدرت سگ» نمود عیان‌تری پیدا می‌کند؛ زیرا فیلم‌های کمپیون همواره مورد علاقه جشنواره کن بوده و این کارگردان تنها کارگردان زنی است که موفق شده نخل طلای کن را از آن خود کند.

از سووی دیگر تی‌تری فرمو مدیر جشنواره کن در مصاحبه با «دلاین» گفته است از تنفلیکس دعوت شده تا فیلم‌های «پلوند» ساخته اندرو دومینیک و «قدرت سگ» را در این دوره در بخش خارج از مسابقه به نمایش درآورد؛ اما این شبکه استریمینگ این دعوت را رد کرده است.

به گفته فرمو فیلم «دست خدا» به کارگردانی سورتینیو آماده نیست، اما فیلم «قدرت سگ» می‌توانست آماده شود. وی افزوده است: تنفلیکس نمی‌خواهد که کن بیاید، اما من از آنها دعوت کردم.

وی یادآوری کرد: مسئله این نیست که ما فیلم‌های تنفلیکس را نمی‌پذیریم، این تنفلیکس است که نمی‌خواهد یا نمی‌تواند در کن حضور یابد و فقط حضور در بخش مسابقه برایشان قابل قبول است که این شامل فیلم‌هایی می‌شود که در سینمای فرانسه اکران شده باشند.

هرچند اکران شدن در سینماهای فرانسه برای تنفلیکس مشکلی نیست اما فیلم‌هایی که در این کشور روی پرده بروند تا سه سال امکان انتشار به صورت آنلاین را نخواهند داشت. با این حال فرمو افزود روزی این قانون تغییر می‌کند.

در فیلم «قدرت سگ» بندیکت کامبرج، کریستن دانست و جسی پلمانز جلوی دوربین رفته‌اند.

سارا آقابابایان: ماندگاری جایگاه رفیع «دونده…» در سینمای ایران حاصل هم‌افزایی سه نیروی مولد است: فردیت مؤلف‌وار امیر نادری به عنوان کارگردان، قریحه ایده‌مند بهرام بیضایی پشت میز تدوین و تصادف تاریخی اثر با نگرش الثفات‌آمیز داخلی و خارجی به پدیده نوظهور موسوم به فیلم جشنواره‌ای. عواملی که نحوه تأثیر هرکدام در ادامه شرح داده خواهد شد.

در سینمای نزار و منفعل ایران سیبازه بلندبالایی از فیلم‌سازان شاخص موجود است که از جبر شرایط صاحب کارنامه‌هایی دوباره و حتی چندپاره‌اند. از استعدادهایی که پس از درخشش آغازین در وجه سفارشی و فرمایشی سینما غرق شدند تا فیلم‌سازان صاحب‌سبکی که در زمانه خود قدرناییده مانده و برای گریز از انزوا به ورطه‌های متعارف‌تر سینمایی تن دادند و نخچانی که جبر دگرگونی‌های اجتماعی و سیاسی آنها را ناگزیر به تغیر مسیر و مضامین محافظه‌کارانه سوق داد.

اما دگرپرسی کارنامه امیر نادری متأثر از هیچ عامل پیرامونی نیست. چراکه وی با ساخت «تگسیر» در قله غایی سینمای فارسی ایستاده بود، به نحوی که عوامل حرفه‌ای، امکانات روزآمد دست‌و‌لبازانه، اقبال عمومی و منزلت اقتباس از داستان حاوی محتوای مُد روز، جلگلی برایش فراهم شد. همچنین از مقطع اعطای جوایز اصلی سیاسی و «دونده…» م‌رهون مونتاژ نادری نمی‌چسبد و هنوز چند سالی هم تا تلاطمات ۵۷ باقی مانده بود که «سازدهنی» عصیان نادری را در شمایل هم‌زادش «امیرو» به منصف ظهور رساند. لاجرم دل‌کندن امیر نادری را از مقام ممتازش در جریان اصلی سینمای ایران و کوچ به سینمای مستقل‌تر کانون پرورش فکری کودکان، باید امری صدرصد خودانگیخته و خودجوش برخاسته از نوعی شوریدگی گریزی دانست. از جنس همان سرکشی امیرو در انتهای سازدهنی که تا مزر یک قرائت فاشیستی پیش می‌رود و از نظر رفتارشناسی منجر به یک جا بندنشدن نادری، تنوع‌طلبی در انتخاب اهداف و اشباع زودرس و دورشدنش از اهداف اولیه شده است. این شیدایی کمال‌گرایانه حتی در مراحل تولید «دونده…» نیز مشهود است، که نادری به گفته خودش ۲۸ هزار کیلومتر پیموده و لوکیشن‌های متنوع در شهرهای اهواز، ورامین

هنر

مرثیه مسافران

ضمن حفظ توازن بین ضرباهنگ و لحن، قادر به القای بار معنایی‌اند.

بازدهی معنادر تدوین در چند فراز فیلم برجسته است: کات‌زندن هوشمندانه نمای تراولینگ نسبتا طولانی پرسه‌زنی امیرو در پلاژ ساحلی برای تک‌افتادگی وی در برابر همهمه اطرافش. تحمیل نقطه دیدگاه امیرو و ثبت مشاهدات ناخوشایند وی در محل جمع‌آوری زباله که تداعی‌کننده تصور ذهنی کودک از آینده‌اش هستند. سکانس تعقیب و گریز امیرو و دوچرخه‌سواری که پول آب را نذاده، که تدوین ضمن ایجاد تعلیق با مکث روی چرخ در حال چرخش، همانند اینسرت‌های متعدد کشتی و هواپیما و قطار، وجه استعاری به ابزار سفر بخشیده که در تقابل با کشتی به‌کل‌نشسته محل سکونت امیرو، به‌عنوان تمثیلی از حیات کرخت و راکد، معنا می‌یابد و در نهایت فصل آخر فیلم که در آن اتصال نماهای لهیب آتش، یخ و موج دریا، و ترفند حرکت اسلوموشن که در تضاد حساس با افکت صوتی و پس‌زمینه رعب‌آور زبانه‌های آتش قرار گرفته، را می‌توان مصداق تمام و کمال شاعرانگی در مونتاژ محسوب کرد. محروم‌مادسن اثر بعدی نادری «آب، باد، خاک» از موهبت چنین تمهیدات فنی ذوق‌ورانه‌ای (به دلیل مشغله

نگاهی به فیلم «آبادانی‌ها»، ساخته کیانوش عیاری

مصائب یک پیکان زنگ‌زده

آن درباره فیلم آبادانی‌ها آمد و دوم شیوه‌ای است که بیش از هر چیز تابع اصول فیلم‌نامه‌نویسی و تکنیک‌های ازپیش‌آماده سرگرمی‌ساز است. این اصول که توجه خود را به «ایجاد هیجان و جذب تماشاگر» می‌گذارد، فیلم‌نامه‌نویس را وا می‌دارد که نهایت استفاده را از امکانات فیلم‌نامه‌نویسی ببرد. شخصیت‌پردازی، تعلیق، توجه به نقاط عطف، ایجاد گره‌های معمای فراروان، راه‌آدان به شخصیت‌ها و پیرنگ‌های فرعی برای ایجاد هیجان بیشتر و آماده‌سازی فیلم‌نامه برای تن‌آزمی بازیگران جلوی دوربین، از جمله این امکانات است. حاصل استفاده از این شیوه، باعث میخکوب‌شدن تماشاگر به صندلی سینما و دنبال‌کردن قصه‌ای پرفرازونشیب می‌شود. شیوه‌ای که سرمایه‌گذاران و تهیه‌کنندگان سینمای ایران در چند سال اخیر بهره قابل توجهی از آن برده‌اند و روند تکرار این پلنفرم تهران می‌شود. بعد از چند روز، کلاترری منطقه خیر بیداشدن پیکان را می‌دهد. درویش پیکان زنگ‌زده‌اش را می‌یابد. اما ماشین او اوراق شده و تنها بدنه درهم‌گرفته آن باقی مانده است. با کمک حسن خوف، پیکان درویش دوباره راه می‌افتد و درویش، سربازان خسته را سوار می‌کند و به مسافرنکشی ادامه می‌دهد.

پیرنگ خطی و ساده فیلم آبادانی‌ها بهانه خوبی است تا سفر درویش برای بیداکردن پیکان زنگ‌زده و دزدیده‌شده‌اش همراهی تماشاگر را در پی داشته باشد. قصه‌گویی به این شکل، عناصر روایی را محدود به شکل‌دادن یک موقعیت ساده و راه‌یافتن تماشاگر که سفر شخصیت اصلی می‌کند. این رویکرد، امکان حذف زوایسد قصه‌گویی در موقعیت‌های دراماتیک را مهیا و راه ورود به زیرمتن را هموار می‌کند. این گونه روایتگری در سینما تفاوت باارزی با ساختارهای روایی رایج در سینمای تجاری امروز سینمای ایران دارد.

با وقوع جنگ، درویش شیوه قصه‌گویی در سینما می‌آورد و در اقامتگاه هجرت زندگی دور از جنگ

بیضایی در ساخت باشو غریبه کوچک) موجب شد خود نادری دست به کار شود که گویی تعلق خاطر عاطفی فیلم‌ساز نسبتب به تصاویر بیزرحمتی که گرفته بود، منجر به تدوین سهل‌انگارانه‌ای شد که در نتیجه آن ماهیت محصول نهایی، به دلیل عدم برقراری ارتباط حسی نماها و فقدان زیبایی‌شناسی تقابل نماها، از یک فتورمان درباره موضوعی مستند فراتر نمی‌رود.

هرچند آب، باد، خاک هم با کسب جایزه بهترین فیلم فستیوال سه قاره نانت فرانسه در استمرار مسیر نویسی که «دونده…» گشوده بود، توفیق یافت؛ پدیده‌ای به نام «سینمای جشنواره‌پسند» که اگرچه امروز مفهوم مناقشه‌برانگیزی پیدا کرده ولی در بدو امر تا جایی میمون و فرخنده بود که در در اخبار مطبوعات و صداوسیما هم‌ارز یک فتح‌الفتح میدان جنگ و افتخاری ملی در جهت ترویج سینمای ایران در خارج از کشور و همسو با سیاست متعالی صدور انقلاب مطرح شد. همچنین «دونده…» راوی مصائب روزمره و سیر خودباوری پسرپچه‌های یتیم، به نمایندگی از مستضعفان بود که بهترین واثمابستی آن در کنار اسم ایران، برای زدودن تصویر خشن انقلابی و رادیکال آن روزگار مفید تلقی می‌شد. اما این مسرت اولیه به تدریج به واکنش‌هایی پیچیده‌تر از سووی منتقدان قشری و متصدیان محافظه‌کار (دو طیفی که همواره در روشنفکرستیزی در عرصه سینما اتفاق نظر داشته‌اند) انجامید. تا جایی‌که یک دهه بعد ورق به گونه‌ای برگشته بود که از این قبیل موفقیت‌ها نغتنها استقبالی نمی‌شد بلکه به اتهام سیاه‌نمایی و اجنبی‌پرستی تقبیح می‌شدند.

امروز که سال‌ها از هجرت سودازده و ماجراجویی‌های فرامرزی نادری می‌گذرد، دیگر نه از آرمان‌گرایی و فضای ایدئولوژیک دهه ۶۰ خبری است و نه از کانون پرورش فکری کودکان که مامن فیلم‌سازان مستقل قلمداد شود. همچنین مدت‌هاست که اشتیاق جشنواره‌های جهانی به تصاویر اکزوتیک فیلم‌های ایرانی فروکش کرده، ولی جادوی تصاویر و جایگاه تاریخی «دونده…» همچنان به قوت خود باقی است. آن‌چنان‌که به اعتبار تکرار نامش در نظرپرسی‌های ادواری درباره فیلم‌های برتر سینمای ایران، ارج و قربش نزد نسل‌های مختلف مخاطبان کاستنی نبوده است.

زیر آسمان فیروزهای

از داستان «قهرمان» اصغر فرهادی چه می‌دانیم؟

● **ایسنا:** کمپانی فرانسوی «ممنتو» خلاصه‌ای از داستان فیلم «قهرمان» جدیدترین ساخته اصغر فرهادی را منتشر کرد. پسس از معرفی فیلم «قهرمان» به عنوان یکی از فیلم‌های بخش رقابتی هفتادوچهارمین جشنواره فیلم کن، کمپانی فرانسوی «ممنتو» که پخش بین‌المللی و مسئولیت‌اکران این فیلم در فرانسه را برعهده دارد، در وب‌سایتش خلاصه‌ای کوتاه از داستان نهمین ساخته بلند اصغر فرهادی منتشر کرد. فیلم «قهرمان» با مدت‌زمان دوساعت‌و هفت دقیقه، درباره شخصیتی به نام رحیم است که به دلیل عدم توانایی در پرداخت بدهی‌اش در زندان به سر می‌برد اما طی دو روز مرضی در تلاش است شکاری خود را با پرداخت بخشی از بدهی متقاعد به پس‌گرفتن شکایت خود کند، اما اتفاقات آن‌گونه‌که برنامه‌ریزی شده پیش نمی‌رود. مجله سینمای ایتالیا (Cinematografo) نیز خلاصه داستانی درباره «قهرمان» منتشر کرده و در بخشی از شماره جدید خود که به فیلم‌های مهم جشنواره کن پرداخته، آورده است: «قهرمان، فیلم جدید اصغر فرهادی کارگردان ایرانی برنده دو جایزه اسکار است. داستان این فیلم درباره مردی است که به دلیل بدهی در زندان است اما وقتی آزاد می‌شود، متوجه می‌شود نامزدش یک کیف پر از پول پیدا کرده، اما تصمیم می‌گیرد از این پول استفاده نکند. زمانی که خبر این اقدام انسان‌دوستانه او در شهر می‌پیچد، به چهارای شناخته‌شده تبدیل می‌شود و اهالی شهر برای کمک و به او دست به کار می‌شوند و…». استودیو آمازون حق پخش فیلم «قهرمان» را در آمریکا در اختیار دارد و کمپانی فرانسوی منتو پیکجز، تهیه‌کنندگی و فروش بین‌المللی فیلم «قهرمان» را بر عهده دارد و این فیلم را در فرانسه نیز اکران خواهد کرد. همچنین کمپانی «لاک‌ر» نیز فیلم جدید فرهادی را در ایتالیا اکران خواهد کرد. فیلم «قهرمان» به عنوان یکی از ۲۴ فیلم بخش رقابتی اصلی هفتادوچهارمین جشنواره فیلم کن با آثاری از کارگردانان سرشناسی چون «وس اندرسون»، «نانی مورتی»، «شین بیکر»، «فرانسوا اوژون»، «پل وروهوفن» و «شان پین» برای کسب نخل طلای بهترین فیلم رقابتی می‌کند. همچنینچهارمین دوره جشنواره کن نیز از ۶ تا ۱۷ جولای (۱۵ تا ۲۶ تیر) و با حضور «اسپاک لی» کارگردان آمریکایی به عنوان رئیس هیئت داوران بخش رقابتی به صورت حضوری برگزار خواهد شد.

نیکی کریمی، داوری بخش مسابقه اصلی «شانگهای» را نپذیرفت

● **نیکی کریمی** که به عنوان یکی از داوران بخش اصلی بیست‌وچهارمین دوره جشنواره فیلم «شانگهای» انتخاب شده، مجبور شد این داوری را به دلیل محدودیت‌های دوران کرونا و شرایط قرنطینه دوهفته‌ای داوران در محل جشنواره رد کند. این جشنواره امسال از ۱۱ تا ۲۰ ماه ژوئن (۲۱ تا ۳۰ خرداد) برگزار می‌شود و رئیس هیئت داوران آن هوانگ جیان شین است. نیکی کریمی پیش از این داور جشنواره‌های فیلم مهمی مثل کن و برلین بوده است. جشنواره بین‌المللی فیلم شانگهای (SIFF) یکی از بزرگ‌ترین جشنواره‌های فیلم در آسیای شرقی و هم‌راهِ با جشنواره بین‌المللی فیلم توکیو، یکی از بزرگ‌ترین جشنواره‌های فیلم در آسیا محسوب می‌شود. همچنین جشنواره شانگهای یکی از ۱۵ جشنواره الف دنیاست که در دوره‌های گذشته آن سینماگران برجسته‌ای مثل امیرکاستاریکا، لوک بسون، الیور استون، دنی بویل و وونگ کار وای ریاست هیئت داورانش را بر عهده داشته‌اند. بیست‌وچهارمین جشنواره بین‌المللی فیلم شانگهای چین، میزبان آثار فیلم‌سازان ایرانی در بخش‌های مختلف خواهد بود.

پخش ۶ مجموعه جدید نمایشی از شبکه‌های مختلف رادیو

● اداره کل هنرهای نمایشی رادیو، شش مجموعه رادیویی جدید با موضوعات متنوع را برای پخش از شبکه‌های رادیویی نمایش، فرهنگ، تهران، ورزش و جوان آماده کرده است. مجموعه رادیویی «نچوهای غمگین ایرانی» به کارگردانی مهدی نمینی‌مقدم و با هنرمندی بازیگران آماده از رادیو نمایش پخش می‌شود و ساعت ۲:۰۰ بمداد از رادیو جوان پخش می‌شود. داستان مردی به نام شهروز را روایت می‌کند که سال ۵۸ در سفارت آمریکا ساعت ۸:۴۵: از رادیو نمایش و ساعت ۲:۰۰ بمداد از رادیو جوان پخش می‌شود. «مسافر خیابان باستور» که هر روز ساعت ۱۰:۰۰ بمداد از رادیو نمایش پخش می‌شود و ساعت ۱۰:۰۰ بمداد از رادیو جوان پخش می‌شود. «مغزهای پاره‌شده و بدختر» به نام «تفاهات» اتفاقاتی رخ می‌دهد که شنیدنی است. «آه چشم ما بود» به نویسندگی اکبر خوردرچشم و کارگردانی نازنین مهمیمنی به فرازی از زندگی حضرت امام جعفر صادق (ع) می‌پردازد.

مجموعه نمایش رادیویی «رعنا» به نویسندگی مجید حیدری و کارگردانی ایوب آقاخانی نیز هر روز ساعت ۱۰:۰۰ بمداد از رادیو نمایش پخش می‌شود و ساعت ۱:۰۰ به روی آنتن رادیو تهران می‌رود.